

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FBiH
PREDSTAVNIČKI DOM
DOM NARODA

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 01-02-2024			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	- 02 -	376/	24

Sarajevo, 31.01.2024. godine

PARLAMENT FBiH
Predstavnički dom

n/r Mirjana Marinković - Lepić, predsjedavajuća

Dom naroda

n/r Tomislav Martinović, predsjedavajući

Predmet: Nacrt Zakona o dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju

U skladu sa članom 163 Poslovnika o radu Zastupničkog doma Parlamenta FBiH („Službene novine Federacije BiH, broj 69/07; 2/08 i 26/20) i člana 155. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta FBiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/03; 21/09 i 24/20) kao ovlašteni predlagači, dostavljamo Nacrt Zakona o dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 30/97, 7/02, 70/08, 48/11, 36/18 i 61/22), radi razmatranja i usvajanja u Parlamentu FBiH. Zakon dostavljamo u formi nacrtu koji bi se razmatrao u redovnoj proceduri. U prilogu Vam dostavljamo tekst Nacrta zakona na službenim jezicima FBiH.

S poštovanjem,

ADNUR ZAVALIC
SAFET GHOZANIC
MIRJANA MARINKOVIĆ - LEPIĆ
ALEN MUJIĆ
DARIJA NIKIĆ
LUKA FALETAR
DARCO STANIĆ
SLAVEN RAGUŽ
HARIS SILJADŽIĆ
FIJONA GAVRANKOVIĆ
SMILJANA BUKIĆ
ANITA ČAMPARAC
INES PEJTER
HARIS ZAHIRIĆ

DENNIS GRATE
IKRAF DVAIĆ
GABRIELA
EDINA ČERČIĆ
ANIE PURIĆ

HARIS ZAHIRIĆ
MEJLID
NATHIR
SUASA HALILOVIĆ

Dajana Čolić

NACRT

**NACRT ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM
OSIGURANJU**

Sarajevo, januar 2024. godine

NACRT

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Član 1.

U Zakonu o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 30/97, 7/02, 70/08, 48/11, 36/18 i 61/22) u članu 19. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Pored osiguranika iz stava 1. ovog člana, status osiguranika stiču i državljani Federacije Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federaciji Bosne i Hercegovine koji nisu osigurani ni po jednom osnovu iz stava 1. tačke 1. do 22. ovog člana.“

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenim novinama Federacije BiH.

OBRAZLOŽENJE ZA DONOŠENJE ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Poglavlju III član 2. pod b) i članu 3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Prema navedenim odredbama predviđena je podijeljena nadležnost federalne vlasti i kantona u oblasti zdravstva, s tim da: - federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču ove nadležnosti (član III 3. stav 3); - kantoni imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III 3. stav 4.); U skladu sa potrebama, nadležnosti u oblasti zdravstva ostvaruju se od strane kantona koordinirano od federalne vlasti (član III 3. stav 1.), pri čemu federalna vlast uzima u obzir različite situacije u pojedinim kantonima i potrebu za fleksibilnošću u provođenju (član III 3. stav 3.).

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Predloženim dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju osigurava se princip i pravo „Zdravlje za sve“, te se vrši usklađivanje ovog zakona sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine FBiH“, broj: 46/10 i 75/13).

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. predložena je dopuna člana 19. koji propisuje ko su osiguranici prema ovom zakonu, na način da se u članu 19. dodaje novi stav 2. koji glasi: „Pored osiguranika iz stava 1. ovog člana, status osiguranika stiču i državljani Federacije Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federaciji Bosne i Hercegovine koji nisu osigurani ni po jednom osnovu iz stava 1. tačke 1. do 22. ovog člana.“

Cilj predložene dopune je osiguranje principa i prava „Zdravlje za sve“ i usklađivanja Zakona o zdravstvenom osiguranju sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“, broj: 46/10 i 75/13).

Naime, Zakon o zdravstvenoj zaštiti definiše načelo sveobuhvatnosti i ljudska prava i vrijednosti u zdravstvenoj zaštiti. U skladu sa članom 21. Zakona o zdravstvenoj zaštiti „Načelo sveobuhvatnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se uključivanjem svih građana Federacije u sistem zdravstvene zaštite, uz primjenu objedinjenih mjera i postupaka zdravstvene zaštite koje obuhvataju promociju zdravlja, prevenciju bolesti na svim nivoima, ranu dijagnozu, liječenje i rehabilitaciju“. Nadalje, član 27. stav (1) istog zakona propisuje: „Pacijentom, u smislu ovoga zakona, kao i propisa o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, smatra se svako lice, bolesno ili zdravo, osigurano ili neosigurano lice, koje zatraži ili kojem se pruža određena mjera ili zdravstvena usluga u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja, sprečavanja bolesti, liječenja ili zdravstvene njege i rehabilitacije“.

Nasuprot ovim principima i načelima, Zakon o zdravstvenom osiguranju u članu 19. definiše „osiguranike“, a posebno npr. tačkom 12. način na koji nezaposlene osobe mogu steći status osiguranika. Zatim se članovima 31. i 32. definišu prava osiguranih osoba.

U kontekstu Zakona o zdravstvenoj zaštiti i neosigurana lica imaju pravo na zdravstvenu zaštitu, a kompleksnost osnova za osiguranje koja je navedena u članu 19. nije u skladu sa načelom sveobuhvatnosti.

Princip „Zdravlje za sve“, koji je zapravo već ugrađen u principe i načela Zakona o zdravstvenoj zaštiti, treba na adekvatan način uključiti u Zakon o zdravstvenom osiguranju. Uz razumijevanje da je za sveobuhvatnu reformu u ovoj oblasti potrebno vrijeme, u prvom koraku je potrebno otkloniti diskriminaciju, na način da se u članu 19. definiše da „Pored osiguranika iz stava 1. ovog člana, status osiguranika stiču i državljani Federacije Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federaciji Bosne i Hercegovine koji nisu osigurani ni po jednom osnovu iz stava 1. tačke 1. do 22. ovog člana.“

Kao dodatni argument navest ćemo primjer država iz regiona, koji su u okviru reformi sistema zdravstvenog osiguranja uvrstili ovakvo načelo. Tako naprimjer, u Zakonu o obaveznom zdravstvenom osiguranju ("Sl. list CG", br. 6/2016, 2/2017, 22/2017, 13/2018 i 67/2019) propisano je da „Pored osiguranika iz stava 1. ovog člana, svojstvo osiguranika stiču i crnogorski državljani koji imaju prebivalište u Crnoj Gori i stranci sa odobrenim stalnim boravkom u Crnoj Gori, koji nijesu osigurani ni po jednom osnovu iz stava 1 tač. 1 do 20 ovog člana ili člana 9 ovog zakona, kao i azilanti i stranci pod supsidijarnom zaštitom koja je odobrena u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca, upisom u evidenciju osiguranika Fonda.“

Članom 2. utvrđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

IV - FINANSIJSKA SREDSTVA

Shodno odgovoru Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH na zastupničko pitanje Admira Čavalića (Broj 01/IV-06-1-247-1/24) od 24.01.2024. navodi se da zadnja dostupna procjena visine sredstava potrebnih kako bi svi građani u FBiH bili zdravstveno osigurani iznosi 62,8 miliona KM.

TEKST ODREDBI ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU koje se mijenjaju

(„Službene novine Federacije BiH”, broj: 30/97, 7/02, 70/08, 48/11, 36/18 i 61/22)

Član 19.

Prema ovom zakonu osiguranici su:

1. lica koja su u radnom odnosu u preduzećima, ustanovama, zadrugama i drugim oblicima organiziranja, kod radnika koji samostalno obavljaju djelatnost ličnim radom, sredstvima u svojini građana, kod radnika koji ličnim radom, samostalno u vidu zanimanja, obavljaju profesionalnu djelatnost (u daljem tekstu: pravna i fizička lica), na teritoriji Federacije,
2. lica u radnom odnosu kod pravnog ili fizičkog lica sa sjedištem na teritoriji Federacije, upućena na rad ili stručno usavršavanje u inozemstvu, te lica na radu u domaćinstvima osiguranika koji se nalaze na radu u inozemstvu, ako su državljani Federacije Bosne i Hercegovine,
3. lica koja su izabrana ili imenovana na stalne dužnosti u određenim organima državne ili sudske uprave u Federaciji ili kantonu, ako za taj rad primaju plaću,
4. državljani Federacije Bosne i Hercegovine, zaposleni u stranim ili međunarodnim organizacijama i ustanovama, stranim konzularnim i diplomatskim predstavništvima sa sjedištem na teritoriji Federacije,
5. lica s prebivalištem na teritoriji Federacije zaposlena u inozemstvu kod inozemnog poslodavca koja nemaju zdravstveno osiguranje inozemne ustanove, odnosno tijela u čijoj je nadležnosti provođenje zdravstvenog osiguranja (u daljem tekstu: inozemni nosilac zdravstvenog osiguranja).
6. lica koja se nakon završenog obrazovanja nalaze na obaveznom praktičnom radu, ako rade s punim radnim vremenom,
7. lica koja na teritoriji Federacije obavljaju privrednu ili neprivrednu djelatnost ličnim radom,
8. lica koja su vlasnici privatnih preduzeća sa sjedištem na teritoriji Federacije, ako nisu zdravstveno osigurani po drugom osnovu,
9. zemljoradnici koji se na teritoriji Federacije bave zemljoradnjom kao jedinim ili glavnim zanimanjem, zemljoradnici koji su svoje poljoprivredno zemljište dali u zakup i lica koja su uzela poljoprivredno zemljište u zakup, ako nisu zdravstveno osigurana po drugom osnovu,
10. korisnici penzija i korisnici prava na profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje po propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije,
11. korisnici penzija i invalidnina s prebivalištem na teritoriji Federacije koji to pravo ostvaruju isključivo od inozemnog nosioca penzijskog i invalidskog osiguranja, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno,

12. nezaposlena lica koja su prijavljena zavodu za zapošljavanje ako su:

- se prijavila u roku od 30 dana nakon prestanka radnog odnosa, obavljanja djelatnosti ili nakon prestanka primanja naknade plaća na koju imaju pravo prema ovom zakonu ili prema propisima donesenim na osnovu ovog zakona,
- se prijavila u roku od 30 dana nakon služenja vojnog roka ili nakon prestanka nesposobnosti za rad zbog koje su otpuštena s te vojne službe,
- se prijavila u roku od 30 dana nakon otpuštanja iz ustanove za izvršenje kaznenih i prekršajnih sankcija, iz zdravstvene ili druge specijalizirane ustanove, ako je bila primijenjena mjera sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja u zdravstvenoj ustanovi ili obaveznog liječenja alkoholičara i narkomana,
- na stručnom osposobljavanju ili prekvalifikaciji koje organizira zavod za zapošljavanje,
- se prijavila u roku od 30 dana, po povratku iz inozemstva i ako su prije odlaska u inozemstvo bila zdravstveno osigurana,
- se prijavila u roku od 90 dana nakon završetka školske godine u kojoj su završila redovna školovanja, odnosno od dana položenog ispita ako su prije toga izgubila pravo na zdravstvenu zaštitu,
- se prijavila u roku od 90 dana nakon služenja vojnog roka odnosno od dana prestanka nesposobnosti zbog bolesti radi koje su otpuštena s te vojne službe, ako su na služenju vojnog roka stupila u roku od 60 dana od dana završenog školovanja u odgovarajućoj ustanovi,

13. djeca koja su navršila 15 godina života, odnosno stariji maloljetnici do 18 godina života, a nisu završili osnovno školovanje ili se po završetku osnovnog školovanja nisu zaposlili, ako su se prijavili zavodu za zapošljavanje,

13a. djeca od rođenja, kao i djeca za vrijeme redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama odnosno studiranja na višim i visokim školama te fakultetima, koja su državljani Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije, a nisu zdravstveno osigurana kao članovi porodice osiguranika, ali najduže do navršene 26. godine života,

13b. lica nakon navršenih 65 godina života koja imaju prebivalište na teritoriji Federacije, a koja nisu zdravstveno osigurana po drugom osnovu u Bosni i Hercegovini ili drugoj državi (u daljnjem tekstu Zakona: lica nakon navršenih 65 godina života),

14. lica starija od 18 godina koja su prema propisima o školovanju izgubila status učenika, odnosno redovnog studenta ili su prekinula redovno školovanje, zadržavaju pravo na zdravstvenu zaštitu u trajanju od jedne godine od dana prekida školovanja ako su se prijavila Zavodu za zapošljavanje u roku od 30 dana od dana prekida školovanja i ako pravo na zdravstvenu zaštitu ne mogu ostvariti po drugom osnovu,

15. lica s prebivalištem na teritoriji Federacije kojima je priznato svojstvo ratnog, mirnodopskog i civilnog invalida rata, odnosno status korisnika porodočne invalidnine saglasno pozitivnim propisima, ako nisu zdravstveno osigurana po drugom osnovu,

16. pripadnici Vojske Federacije uključujući i lica na redovnom odsluženju vojnog roka i pripadnici Federalnog ministarstva unutarnjih poslova (u daljem tekstu: Federalna vojska i pripadnici FMUPa),

17. pripadnici kantonalne policije,

18. lica koja su prekinula rad zbog toga što ih je pravno lice uputilo na stručno obrazovanje ili postdiplomski studij,

19. lica koja je pravno lice prije stupanja u radni odnos uputilo kao svoje stipendiste na praktičan rad ili u drugo pravno lice radi stručnog osposobljavanja ili usavršavanja,

20. lica upućena u inozemstvo u sklopu međunarodne prosvjetne, tehničke i kulturne saradnje,

21. vrhunski sportisti ako nisu osigurani po drugom osnovu.

22. roditelju njegovatelju kojem je priznat status roditelja njegovatelja u skladu sa Zakonom o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, ukoliko je neuposlen i prijavljen je na evidenciju nadležne službe za zapošljavanje ili ukoliko nije na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje, a nije osigurana osoba u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa. Status osiguranika po ovom osnovu, roditelju njegovatelju traje dok traje i status roditelja njegovatelja u smislu Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, ali ne duže od navršene 65. godine života roditelja njegovatelja